

עא:

אלו דברים פרק ששי פסחים

עין משפט
גו כמזוג

א ומי פיי מהל קרן
פסח הל' יג:
לא ב ג מיי פיי מהל
שנת הלכה יו וי
טו מהלטה פסח
המקדש הלל יג:
לא ד מיי פיי מהל
שנת הלכה יג:
לש ה מהלטה יג:
ב ו סס הלכה י:

רבינו הנאל

לימד על חגיגת י"ד
שנאכלין לשני ימים ולילה
אחד כו. אמר רב
אני אלא בקר ראשון והא
אמרת כשהוא אומר ביום
הראשון לבקר הרי בקר
שני אמרו אמרי הכי קאמר
או אינו אלא בקר ראשון
ובשתי חגיגות הכתוב
מזכיר אחד חגיגת ארבעה
עשר ואחד חגיגת ט"ו וזו
לבקרה וזו לבקרה. הרי
אמר אלא חגיגת דתימן
חגיגת הנאכלת לשני ימים
ולילה אחד ניבא חוץ מזו
ורבינא מנור אמר דבה
הוא הא פשטה דתיב
כתיב קרא חתי חגיגת
ותויהו ליום אחד. אלא
דתיב דתיב ביום
הראשון לבקר לא בא
אלא לפסח על חגיגת י"ד
שנאכלת לשני ימים ולילה
אחד ושנאמר דכתב רש"י
ביום הראשון לבקר הא
לא כתב רש"י חגיגת ביום
הראשון ומשמע בקר של
יום שראו אחר יום ראשון.
הוא אמינא מאי בקר
בבקר ראשון ואף על
גב דלא כתב רש"י ראשית
וקשיא לר"י כהנא. אבל
שלמים הבאים מתחת פסח
אין נאכלין אלא ליום
אחד ותיבא בתורת כהנים
ובשר זבח חרות שלמים
הרי זה בא ללמד שיהו
נאכלין ליום אחד. אין
לי אלא תורה לחמה
ענין חיל קרבנו. ומנין
לדבר הולדות והמורות
חיל ובשר. ומנין לרבות
חטאת ואשם חיל זבח.
ומנין לרבות שלמי נדר
ושלמים הבאים מתחת
הפסח חיל שלמים. פתג'
הפסח חיל שלמים. אלא לשם
פסח או לשם שלמים
[גיא: אלא לשם שלמים]
בשבת חייב עליו חטאת
כו.

לימד על חגיגת י"ד שנאכלת לשני ימים ולילה אחד. חגיגת י"ד
לר"י דתניא כמקו פסח כל הפסולט (וחסו ל.) ובשר זבח
חודת שלמיו למדנו תודה שנאכלת ליום ולילה מנין לרבות שלמי מיר
ושלמי פסח ח"ל שלמיו ופי' בקוין' התם שלמים הנאכלים מתחת פסח
היינו חגיגת י"ד והשתא הריא כתיבא
כמאן דלמנא דשמעתין נאכלת לשני
ימים ולבן תימנא (לעיל ד.) ע. נמי
דנאכלת ליום ולילה נפקא ליה מדהוקש
לפסח והתם נפקא ליה מדכתיב זבח
חודת שלמיו על כן נראה לר"י דשלמים
הנאכלים מתחת פסח דקמי תתם
היינו חגיגת הפסח שקרב שלמים
והשתא חתי שפיר דלקמן פרק האשה
(ד' פט.) אמרין דמותר הפסח נאכל
ליום ולילה ומנא לן אי לא מקרא
התם ותימנא כפרשת ד' את אהרן
שמעט דהיא כפי' ר"י דררשי התם
האי קרא דבשר זבח חודת שלמיו
לשלמים הנאכלים מתחת פסח ובתרי
הכי מימי היא דשמעתין וררשי מנא
לין מן הכשר אשר מונח בערב וגו'
דחגיגה הנאכלת לשני ימים ולילה
מזכר שחלל לשני ימים ולילה אחד
אלמנא משמע דהיא דלעיל איירי
במותר הפסח שקרב שלמים:
והאיך כוליה קרא לחגיגת י"ד.
תימנא לרשב"א כיון דכולי
קרא דחגיגת י"ד איירי ומאי בקר בקר
שני א"כ תאכל לשני ימים ושני לילות
דקרא משמע שאינה נפסקת עד בקר
שני אבל ליל בקר שני נאכלת:
**כל היכא דכתב בקר סתמא בקר
ראשון.** תימנא לר"י דכסוף
ערבי פסחים (לקמן קכ.) דרש בקר
בקר שני אף על גב דכתיב סתמא:
שמעת

שיהא חייב א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בפסח ששיניהו ברבר אסור תאמר
ובחמים ששיניו בדבר המותר א"ל ר' יאמורי ציבור יוכיחו שהן מותרין לשמן
והשוחט לשמן חייב א"ל ר' יהושע לא אם אמרת באימורי ציבור שיש להן
קצבה תאמר בפסח שאין לו קצבה רבי אמר אף השוחט לשם אימורי
ציבור פטור השחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו ולערליו ולטמאין חייב לאוכליו
ושלא לאוכליו למנויו ושלא למנויו ולערלים לטמאין ולטהורין פטור
שחטו ונמצא בעל מום חייב: אישחטו ונמצא טריפה בסתר פטור שחטו ונודע
שמשכו הבעלים את ידם או שמתו או שנממאו פטור מפני ששחטו ברשות: **גמ'**
במאי

אז אינו אלא ליום ולילה. דהאי בקר צוקרו של ט"ו קאמר:
כשהוא אומר ביום הראשון (לבקר). מכלל דנאכלת כל יום הראשון:
של יום טוב וקאמר לבקר דלא תלין עד בקר שני: או אינו אלא
בקר ראשון. לקמיה פריך הכי חסיק אדעתין למימר מו הא אמרת
ביום הראשון חד ולבקר מרי: ומס'
אני מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים.
דנפקא לן מקרא אחרונה דיש חגיגה
נאכלת לשני ימים ולקמן מפרש היא
אשכחן וצאיו חגיגה אני מקיימה
בשאר חגיגות חוץ מזו: **כשהוא אומר
אם נדר.** נאכלת שלמים שני ימים
אם נדר או נדרה זבח קרבנו ביום
הקריבו את זבחו יאכל וממחרת וגו'
הכי שני ימים ולילה שניתיים והוה
ליה למיכתב נדר (ב) ונדכה אם נדר
למה לי ריבנה אף עלמי חובה לאכילת
שני ימים: **לימד על חגיגת י"ד**
כו. (ג) ולקמן מפרש במאי משמע
ליה והשתא מפרש לה למתנייה והדר
אסיק אתקפתי דמנא לבשר לא בעי
רשיתי: הכי קאמר או אינו. אלא
ליום ולילה והאי דכתב ביום הראשון
לבקר מילמא אחריתי היא ובשתי
חגיגות דיכר הכתוב חגיגה ארבעה
עשר ותמשה עשר זו לבקרה חו
לבקרה והכי משמע קרא לא ילין
מבשר חגיגת י"ד אשר מונח בערב
וקתם ליה לבקרה משמע ומתוה
שחטו ביום הראשון דליינו חגיגת
חמשה עשר לא ילין לבקר של ששה
עשר: **הדר אמר.** מנא ומה אני מקיים
חגיגה הנאכלת לשני ימים חוץ מזו
כלומר צאיו חגיגה חוץ מזו אני מקיים
את אשר אני מנא שנאכלת לשני
ימים הכי השוית את טולן והיכן
אני מנא כשהוא אומר אם נדר הרי
מנאמי שיש חגיגה נאכלת לשני ימים
ואינו היא על כרחיך לימד על
חגיגת י"ד כו' והאיך לימד דעל כרחיך
אי נמי אם נדר בחגיגת ט"ו משית
ליה דקילא דלינה צאה עס הפסח
שמעת בה מיהא דנאכלת לשני ימים
וביום הראשון לבקר על כרחיך לאו
אחגיגת ט"ו קאי אלא אשאר חונה
בערב ולימא שחללה כל יום
הראשון עד בקר שני: **האי לחגיגת
חמשה עשר.** אם נדר: **והאיך כולי.**
ביום הראשון כדפרישי: **וטעמא**

דכתיב כו'. השתא מפרש אתקפתי דלינו מנא לבשר לא בעי רשיתי אי לא כתיב ביום הראשון
לבקר ראשון ואע"ג דבבשר קאי דקיל וכל שכן בקר דכתיב גבי חלב חגי (שמות כג) דלא בעי רשיתי והאי דסמכינהו קרא מילמא אחריתי דרוש בה:
מתני' הפסח ששחטו בשבת שלא לשמו. וכסבור כשם שמוחר לשמו כך מותר שלא לשמו: **חייב הטאם.** שחילל שבת בשוגג: **אם אינו
ראויין.** לפסח כגון עגל או חיל בן שתי שנים או נקבה חייב עליו הטאם אם ועלמה ממנו שבת או כסבור שמוחר לשמו אחרים לשם
פסח בשבת דהאי לאו טועה דבכר מזהו הוא דהכל יודעין שאין זה כשר לפסח: **ואם ראויין הן.** כגון שהיא שהן של שלמים ששחטו
לשם פסח דמותר שטרוד וכו'ול לשחט פסחו טעה וזה ולא מוכר שהקדישו לדבר אחר: **ר' אליעזר מחייב הטאם.** אע"פ שטעה בדבר
מזהו: **ור' יהושע פטור.** דקסבר טעה דבכר מזהו ועשה מזהו כל דהו פטור מחיוב חטאת שבה וזה עשה מזהו שהקריב קרבן וכל הזבחים
שזבחו שלא לשמן כשירין ואף השחטין לשם פסח ר' יהושע מכשיר להו בפרק תמיד נשחט (לעיל כו.): **מה אם פסח שמוחר.** לשחטו
בשבת לשמו שיהא את שמו מודית לי דחייב חטאת דקמתי לעיל: **ששינו בדבר האסור.** ששחטו לשם קרבנות אחרים שאסורין לשחטן
בשבת: **שעין בדבר המותר.** ששחטן לשם פסח שמוחר לשחטו בשבת: **אימורי יציור.** קרבנות האמורין יציור בשבת כגון תמידין
ומוספין ויחיוב שמוחרין לשחטן שגר והשחטו כל ששחטו בשבת חייב: **שיש להן קצבה.** שאינו רואה אחרים הרבה עוסקין
בפסח שאין לו קצבה. שהכל זריכין לך והרי הוא רואה את אחרים הרבה עוסקין בך וטרוד להתעסק במזהו ואפילו שחט
הוא פסחו בכר ומנא זבח זה עומד בעורה וכסבור שהוא פסח ושחטו לשם מי שהוא וטעה על כן הלכך טועה בדבר מזהו
הוא: **ר' מאיר אומר.** השוחט אחרים כל שחטו שנה לשם אימורי יציור פטור: **שחטו בשבת שלא לאוכליו.** דפסקה פסול
הוא ונעלמה חגיגת שבת או כסבור שכשר: **שלא לאוכליו.** לחולה ולקן חייב חטאת דלא יתנה לידמות שבת אלא שחטו זו:
לאוכליו ושלא לאוכליו וכו' פטור. דהא פסח כשר הוא כדתנן בתמיד נשחט (לעיל כו.) דמקלמא אוכלין לא פסלי: **שחטו ונמצא בעל
מום חייב.** דשוגג הוא ולא אנוס דהוה ליה לבקרה: **שמשכו הבעלים את ידם.** ממנו קודם שחטו ומנו על אחר: או שמתו
או שנטמאו. דעכשיו לא יתנה לידמות שבת אלנו: **פטור.** שאנוס הוא דלא היה יודע שכן ולא היה לו לדקוק על כך: **גמ'**
אי

מסורת הש"ס

(א) ופי' מפי' לקמן עג'
ד"ה שטוין.

תורה אור השלם

1. ולא יראה לך שאר
בכל גבלך שבעת ימים
ולא ילין מן הקיבו אשר
חובת בערב ביום
הראשון לבקר:
דרבי טוד ר
2. ואם נדר או נדרה זבח
קרבנו ביום הקריבו את
זבחו יאכל וטעמא דתורה
דחגיגת חמשה עשר:
ויקרא ז טו

הנהגות הב"ח

(א) ופי' ד"ה שחלל
אומר וכו' למיכתב נדר או
נדרה: (ב) שם ד"ה לימד
וי' לקמיה מפרש במאי:

מוסף רש"י

שלא לאוכליו. לחולה
ולקן שאין יסילין לאלל
סית ולין מניין אחרים
אלל הן וכו' וכו' וכו'.
ושלא למנויו. ימט
עליו מזהו זו ושחטו
לשם חטאת וכו'.
לערליו. ישרלל שחטו
אחר חממת מילה וכן
פסולין מלמטל פסח.
דכתיב כל על לא יאכל
טו וכו'. וכו'. וכו'.
אסורין בקדשים וכו' וכו' וכו'.
על חילתן וכו'.